

דון קיחוט מסתער על מטוסי "אל-על"

דון ארליך

שהיה מפקד חיליהים (ואל נשכח את האד-מירל השני, שהיה בשעתו אחראי לשביתה הקטלנית בקו צינוריהנפט אילת-אשקלון).

המצביא האמיתי הוא שימחה ארליך. נראה כי מניו וגמור עימו להשליט את תורת מילטון בים, בייבשה ובאוויר.

זה יכול היה להיות ניסוי מעניין, ואפילו משעשע — אילו היה שימחה ארליך שר-הכלכלה במדינה אחרת.

אין הכרד מהותי בין מדיניותו של בגין ובין זו של קודמיו. גם דויד בן-גוריון חיבל בכל נסיון להגיע לידי שלום עם הערבים, וגם גולדה מאיר לא חלמה להחזיר אף שעל אחד של אדמה כבושה.

התוספת הייחודית של מנחם בגין היא תוספת של סיגנון וקצב. המליצה הרמה, הפוזה המרהיבה, הנוקשות האידיאולוגית — כל אלה מפתיעים לו מדיניות המחישת את המשבר והגורמת לעימותים חריפים, שקודמיו המפוכחים ניסו למנעם באמצעות טכסיסים, כוכים ותעודי-מירמה.

גם שימחה ארליך אינו עושה דבר שלא נעשה על-ידי קודמיו. ישראל הפכה גר-עדן לספרים עוד בתקופת אשכול וספיר. האינפלציה הדרוהרת היתה קיימת כבר בתקופת ספיר ורבינוביץ. וכותם של ה-עובדים להיאבק על חלקם בהכנסה הלא-מית דוכאה כבר על-ידי ממשלת "העבר דה".

אך ארליך מוסיף על מעשי-קודי מיו את הסיגנון והקצב שלו. ה-אידיאולוגיה של מילטון פרידמן מעניקה לדברים כיוון חד-משמעי, ומספקת להם דחף רוחני.

מדיניות המעודדת את הספרים שוב אינה מבוזעת כיום תחת מעטה של צבי-עות. היא נעשית בגלוי, בידי אנשים המ-שוכנעים לגמרי כי מה שטוב לספרים, טוב למדינה. הורדת שכרם של עובדים שוב אינה מושגת בהחבא, מתוך בושה מסוימת, אלא בגלוי, מתוך להט אידיאו-לוגי צדקני.

שימחה ארליך מדבר כרודן של רפוב-ליקת-תחזים. הוא מזהיר מפני "פוטש" של קציני-השלום. הוא מכריז מילחמה על ציבורי-עובדים. הוא מושבית מיפעלי-ענק. הוא עורך "מהפכים".

המליצה המצמצמת הפוזה ה-מרשימה, האקט ההפגנתי (המת-גמה לאחר-מכן כחפרי-תוכן) — כל אלה מקנים לו מעמד של בגין במהדרות-כבים, או — ליתר-דיוק — בגין-שנייה-כבים.

השבת, "אד-על" מזכירה לא מעט את הפלישה ללבנון.

היא באה, לגדוע את הירד של האויב. הפעם אין זו ידו של האויב החיצוני אלא הפנימי — העובדים, שהוגדרו לא פעם כ"סוכני-אף" ו"מחבלים".

הכל מוחלט בקולות-דעת, מבוי-דחשב את הדברים עד הסוף. שאיפתם של העסקנים לתהילה מילחמי-תית, להיטותם להוכיח סוף-סוף את נכר-נות האידיאולוגיה שבה הם דבקים, גברו על שיקול-הדעת וההגיון.

התוצאה תהיה, בסופו של דבר, אותה התוצאה: נסיגה מבלי להשיג יעד של ממש. תוך גרימת פצעים שלא קל יהיה לרפאם.

וגם האזהרה הפמונה כמעשים אלה היא אותה האזהרה: מי שטר-הדון קיחוטים, הלאומני והכריזמטי, עזול להוביל לאסון לאומי.

הכוונה היתה למכור את אוניות הצי הישראלי לזרים, או להניף עליהן דגלים זרים, כדי לשחרר אותן מן הימאים הישר-ראליים. מחוקקה-העבודה של הכנסת ומן הגוהלים המקובלים ביחסי-העבודה בארץ. כבר עמדנו בשעתו על האופי האנטי-לאומי המובהק של מוזימה זו, שתוכננה ובוצעה על-ידי ממשלת-המליצה-הלאומית. יש כאן עוקץ לשוני מעניין. בשפה העברית של ימינו, העברת נכסים לידי המדינה נקראת "הלאמה". בים ובאוויר, הרכוש הלאומי והדגל הלאומי צמודים זה לזה. עתה עוסקת הממשלה הלאומנית ביו-תר שראתה ישראל מימיה, בפירוק הרכוש

של סרבאנטס, הוא אחר את תקו-פתי.

שימחה ארליך חי בעולמו הרוחני של מילטון פרידמן, אחרון הרומנטיקאים הכל-כליים-הליברליים של המאה ה-19. נפשו של ארליך, כמו זו של פרידמן, נכספת אל עולם פשוט ויפה, עולם של "הנה לעשות, הנה לעבור!" עולם של שוק חופשי ויוזמה פרטית.

הצרה היא שהעולם הזה שיויך לעבר הרחוק, כמו האכירות הספ-רדית בימיו של דון קיחוט.

לא זה בלבד שאין לו זכר בארצות

שר-האוצר: לא סאנשו-פאנסה, אלא דון

הלאומי, ובהורדת הדגל הלאומי מהאוניות ומהמטוסים.

בשפה העברית עדיין אין מילה דדהינאציונליוזציה, לפירוק הנכסים הלאומיים. אוי אפשר לכנות תהי-ליך כזה בשם "איזאום".

עתה נעשה נסיון לאלאם את הצי האי-וירי.

השבת חברת-התעופה הלא-יר ישראלית, היא פרי הכנה מדוקדקת, ש-נמשכה חודשים אחדים. זהו מיבצע מחושב וכך פרטי, אקט מידחמתי מתוכנן.

ערב ההשבתה הודיעה הנהלת א-על שהיא תכוננת לשכור מטוסים זרים, אשר יוטסו בידי צוותים זרים, תחת דגלים זרים — כפי שעשתה חברת צי"ט בים. נאמר גם כי מטוסי א-על עצמם יימסרו לצוותים זרים, או יועברו לדגלים זרים.

יש משמעות טראגית לעובדה שמיבצע זה תוכנן בידי גנרל שהיה מפקד חיל-האוויר הישראלי, כשם שהמיבצע הדומה בספנות הוכן על-ידי אדמירל ישראלי.

הקומנויסטיות או הסוציאליסטיות, אלא ש-גם בארצות הקפיטלים הצרוף-כביכול, כמו ארצות-הברית וגרמניה המערבית, שוב אין הוא קיים אלא בסיסמות ובמליצות. אחרת לא היה מילטון שופך את מרי שיחה על מצבה של ארצות-הברית, ההולכת אחרי תורות יריביו, יריבים אלה מתייחסים אל מילטון הטוב כאל מאובן מתקופת-האבן. דון קיחוט לא היה מגוחך מפני שהר אידיאליים שלו היו פסולים. להיפך, היו אלה אידיאליים יפים בעול. הוא יצא לתקן את העולם, להילחם בעוול, להציל בתולות בצרה, למגר ענקים רשעים.

הוא היה מגוחך מפני שהאידי-אליים האלה היו שייכים לעידן שאבד עזיו חכמת. בזמנו כבר היו הענקים טחנות-רוח, וגם הכתולות כבר לא היו מה שהיו.

שני הדוגמים, בגין וארליך, הם אנאכרו-ניזמים.

חסותו הרוחנית של שימחה אר-ליך נערמה השבת-הימאים הגדולה, שנסתיימה זה עתה. הממברה המוסווית-בקושי של השבתה זו היתה לחסל את צי ה-דגל הישראלי.

הגיעה השעיה להתנצל לפני מר שימחה ארליך, עשינו לו עוול.

כאשר קמה הממשלה הנוכחית, ראינו בו מין סאנשו פאנסה, הרוי-כב עד חמורו מאחרי הסוס הנושא את ארנו, דון קיחוט.

ואכן, לעומת דון בגין נראה סאנשו אר-ליך כהתגלמותו של נושא-הכלים הנאמן, הקטן, הפיקח.

דון קיחוט על סוסו הוא התגלמות האי-דיאליים הצרוף, המטורף, המנותק מן המ-ציאות, הדבק בתפיסות שעברו מן העור-לם. סאנשו פאנסה, לעומתו, הוא התגל-מות החומרנות הגסה, השקועה כולה בר-אפרוריות היומיום, שאינה מבינה אידי-אלים ואינה מתעניינת בהם.

כזה נראה לנו ארליך. טעינו.

שימחה ארליך אינו סאנשו פאנ-סה. הוא דון קיחוט נוסף.

אין הוא נושא-הכלים של דון-כגין. הוא בגין שני.

הדבר נעלם מעינינו, מפני שהבגניזם קשור בתודעתנו במיתוס לאומני, בציח-צוח חרבות. הבגניזם שייך לעולם עניי-גייהוץ-והביטחון. ואילו השטח הכלכלי, שבו עוסק שימחה ארליך, נראה כעולם שאין בו מקום לפוזה הבגנית.

כאן נעוץ שורש הטעות.

בשטח הכלכלי אפשר לצחצח חרבות, להשמיע איומים, לדבר על הוד והדר, לפתוח במילחמות-השמדה, להקים התנת-לויות, להטיף לזקיפות-קומה, לשרוף גשר-רים ולכרות תהומות — בדיוק כמו במ-דיניות-החוץ.

שימחה ארליך מוכיח זאת.

דון בגין, על סוסו הלאומני, עלול להור-ביל את, עמנו וארצנו" אל השואה של מצדה שנייה.

דון ארליך, עם סוסו הככלני, עזול להביא את המדינה אל מצדה-חברתית וככלנית.

היידנו שניים יחדיו, בלתי אם-נועדו?

מנחם בגין חי בעולמו הרוחני של זאב-ז'בוטינסקי, אחרון הרומנטיקאים ה-לאומניים-הליברליים של המאה ה-19. הוא לא ייטנה אף קוצו של יו"ד בתורת המנהיג-הדגול.

זוהי צרתו, וצרת עם ישראל. בגין מנסה להגשים במציאות של סוף המאה ה-20 תורות אשר ינקו את השרתן מרוחה של המאה ש-עברה.

ז'בוטינסקי העריך את המערב הפרוע ולא התעניין בגורל האינדיאנים. באחד ממאמריו הישועה את חלוצי המערב הא-מריקאי הראי (כפי שתוארו על-ידי הסו-פרת עזנה פרבר) לחלוצי ההתיישבות ה-עובדת בארץ, ואלה נראו לו כ"אברכי-משי" רכרוכיים. בתורתו חיה עדיין רוחו של רוידארד קיפלינג, שקרא: "הרם את-המשא, איש לבן!"

בגין מנסה להגשים את כל זאת בעולמם של סאדאת ועראפאת. המרד השחור ברור-דויה והזהב השחור בסעודיה, כמו דון קיחוט המקורי, ביצירתו